ቅጽ 2

ዴሞክራሲያ

ታኅሣሥ 1 ቀን 1968ዓ.ም

የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ ልሳን

'ለዴሞክራሲያዊ አትም'

ፋሺስትነት በሲዳሞ

የ''ምርጥ መኰንኖች መንግሥት ፋሺስትነትንና ይዘታዊ ፀረ–ሕብረተሰብነትን በምሳሌዎች እያስደገፍን ዘወትር እየገለጽን ነው:: ፀረ–ፊውዳልና ፀረ–ኢምፔሪያሊስት ነኝ እያለ የሚያስወራው ጠስት ፀረ–ሕዝብነቱ ግን የማያከራክር ጠቋ መሆኑን ሥራዎቹ እየመሰከሩ ናቸው::

የዛሬው አትማችን ከወትሮው ለየት ያለ ነው:: የምናቀርበው ዓራባቻችን ትንተና ዘገባ ሳይሆን ከሲዳሞ የደረሱንን ሁለት ጥናቶች ነው:: ሁለተኛው ሪፖርት ላቀራረብ አመቺ ባለመሆኑ ዋና ዋና ነጥቦቹን ብቻ ለቀመን አቅርበናል:: ዋናውን ጥናት ግን /የመጀመሪያውን/ ከሥርዓተ–ነጥብ ማስተካከል ሌላ አልነካካነውም::

አንባቢያን ፀረ–ፊውዳል ማነው? የመደብ ትግሉን የሚያጧናግፈውስ የትኛው ክፍል ነው? አብዮትን በመቀልበስ ላይ የሚገኘው ማንኛው ወገን ነው? የሚሉትን ጥያቄዎች ሪፖርቱን ሲያነቡ በአእምሯቸው እንዲያመላልሱ በቅድሚያ እንጠይቃለን:: መልሶቹን ለማግኘት ሪፖርቱ እነሆ!

የፋሺስታዊው 29ኛ ባለቃ ተገንጣይ ሻምበል ጦር ገፍ ዝርዝር ጥናት

ይህ ስሙ የተጠቀሰው ጦር በሲዳሞ ክፍለ ሀገር ከ1967ዓ/ም ኅዳር ወር ጀምሮ ከከምቤ ወጥቶ ሕዝብ በማሰርና በመግደል እስከአሁን ድረስ ቆይቷል::

1ኛ/ በመጀመሪያ በኅዳር ወር 1967ዓ/ም ጥቂት የሀገረማርያም ገበሬዎች በመደብ ጠላቶቻቸው ላይ ጠንካራ ክንዳቸውን በማስተባበር ባነሱበት ወቅት ብዙ የመሬት ከበርቴዎች የነበሩ አድሀሪያን ከገጠር ሸሽተው ወደ ከተማ ገቡ:: በዚህን ጊዜ ከፍተኛ የሆነ የከብት መንጋ፣ ቤቶች፣ ሰፋፊ እርሻዎች /ዘመናዊ ያልሆኑ/ በሰፊው ሕዝብ ዱላ ተማርከዋል::''ቤቶን አጣሁኝ፣ ከብቶቼ ተዘረፉ የተለገባ'' እያሉ የጠስት ለቅሶዎቻቸውን የሚያነቡት አድሀሪያን አይዟችሁ! የጠፋው ንብረት ይተካል ብሎ በመጀመሪያ ወደሀገረማርያም ሕዝቡ ላይ የዘመተው የጦር ኃይል አርአስቱ ላይ የሚገኘው ነው:: ይህ ጦር ሀገረማርያም ሲደርስ መጀመሪያ እፈሳ ፈጽሟል:: ብዙ ጭሰኛ የነበሩትን ገበሬዎች በእስር ቤት ውስጥ አጉሯቸው ነበር:: ለሕዝቡ ያሳይ የነበረው መልክ ''ከጊዜያዊው ወታደራዊ አገዛዝ ትእዛዝና ዓላማ ውጭ የሚፈጽመውን ሰው ቀጥቶ ለመስጠት ነው የመጣነው'' የሚል ነበር:: ሕዝቡ ከዛ ጊዜ ጀምሮ ነው ''ለካ የመደብ ትግል እንደ ወንጀል ተቆጥሯል'' ብሎ በወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ላይ ጥርጣሬ ያሳደረው:: የ29ኛ ሻለቃ ጦር ከሀገረማርያም ገበሬዎች ብዛት ያላቸው የቀንድ ከብቶች በመንጠቅ ግማሹን ላባለንብረቶቹ የቀረውን ደግሞ ለመንግሥት ገቢ አድርጓል::

2ኛ/ ሁለተኛ የጠረ ቃጠሎ፣ ጠረ በደራሳ አውራጃ በይርጋጨፌ ወረዳ ውስጥ የምትገኝ ትንሽ የገጠር ከተማ ናት:: ቀኑ ኅዳር 14 ቀን '67ዓ/ም ነበር፣ አንዱ ስሙ ያልታወቀ ነፍጠኛ ከሰዓት በኋላ ጥይት ተኩሶ:: በዛን ጊዜ በዛ አካባቢ የነበሩ የመሬት ከበርቴዎችና ድሀ ገበሬዎች መካከል ከፍተኛ ቅራኔ ስለነበር በተተኰሰው ጥይት የተገደለው ደሀ ገበሬ ስለነበር የጭሰኛውን ክፍል አስቆጣው:: በዚህ ቀን ማታ ጠረ ውስጥ ጥይት ተኩስ እየተፋፋመ ሄደ:: ተኩሱ እስከ ፍሥጠገነት ወረዳ ተቀጣጠለ። በነበረው ከፍተኛ ቅራኔ ላይ በተጨማሪ ነፍጠኞች ሕዝቡን ለማስፈራራት የጀመሩት ተኩስ ብቻ ሳይሆን የቤት ቃጠሎም ነበር:: ይህ በጠረ ከተማ የተጀመረው ግጭት እንደተሰማ የ29ኛው 2ኛ ሻምበል ጦር ከነበረበት ከሀገረማርያም ወረዳ ወደ ጠረ ዘምቶ ረብሻው የተጀመረበት ቀን ማታ ገብቷል:: እንደገባም በመጀመሪያ የወሰደው እርምጃ ከባድ መሣሪያ በመጥመድ ወደ ሕዝቡ መተኰስ ነበር:: እንደ አብዱ ውሻ በጨለማ ውስጥ እየተሯሯጡ የደሀውን ገበሬ ቤት የሚያቃጥሉት አድሀሪያን ማን ነክቷቸው:: አውቶማቲክና ኤፍ ኤን የተባለ መሣሪያ ታጥቀው ጠረን እየዘረፉ ሲያቃጥሉ የጦር ሠራዊቱ ጦር ተባባሪያቸው ነበር::

እንዲያውም ቤቶችን የሚያቃጥሉትን ሰዎች ''እንያዝ'' በሚል መመሪያ 20 ደሀ ገበሬዎች በተኩስ ለውጥ ተገድለዋል:: 15/3/67 ከሰዓት በኋላ ጦሩ ሰላም የምትፈልጉ ሁሉ ከገጠር ወደ ከተማ ግቡ የሚል ለፈፋውን ጀመረ፣ ሆኖም ሌሊት ቤት እያቃጠሉ ሰሞቁ ያመሹት ነፍጠኞች በስተቀር ቤቱና ንብረቱ የጠፋበት ገበሬ ከተማዋን ለቆ ጫካ ገብቷል:: ጦሩ የሕዝቡን አለመተማመንና ሕዝቡ ባለፈው ምሽት ''ሕዝብ አደናለሁ'' እያለ ቤት በማቃጠሉ ተግባር ላይ ከነፍጠኞች ጋር ሲተባበር መቆየቱን ስለነቃ የሻምበሉ ጦር ቀደም አከረረ:: በዚህ ቀን ጦሩ በአድሀሪያንና በሕዝቡ መካከል እርቅ እንዲደረግ ጥሪ አደረገ:: በዚህ ጥሪ ላይ ሻለቃ ደበ፱ ተኩ /የደራሳ አውራጃ አስተዳዳሪ/ እንዲገኙ ተደረገ:: እር ቀን አንቀበልም፣ ቤታችን ተቃጥሏል፣ ነፍጠኞቹ በጭፈት ጠበ ፀታደረ እኛን ገድሏል በማለት ሕዝቡ ጩኸቱን አሰማ:: የአውራጃ አስተዳዳሪውም ሕዝቡን ፈርቶ በዛ አካባቢ የሚገኙትን ነፍጠኞች ታስረው እንዲቀዩ ተደረገ:: በ16/3/67 ሕዝቡ አሮሮውን ከፋኛ ቀጥሎ የክፍለሀገሩን አስተዳዳሪ ጠራ፣ አስተዳዳሪው ትንሽ ገለፃ አድርጉ ተመለሰ:: በዚህ ሁለት ቀናት 300 የሚሆኑ የደሀ ገበሬዎች ቤቶች ተቃጥለዋል:: ብዛት ያላቸው ደሀ ገበሬዎች ደም በከንቱ ፈሰሰ:: ሕዝቡን አደናለሁ ባሉ የመጣውም ሻምበል ጦር ሕዝቡንና ቤቱን አቃጠሉ ...::

3ኛ/ ሌላው የዚሁ ጦር ግፍ፣ ኪኒደ፤ ቄሀች ቀበሌ በደራሳ አውራጃ በይርጋጨፌ ወረዳ የምትገኝ ሌላዋ ከተማ ናት:: ...679/ም አንዱ የመሬት ከበርቴ የራሱን ጭሰኛ በጥይት ገደለ:: የገጠሩ ሕዝብ ገዳዩን ለመያዝ ከፍተኛ እንቅስቃሴ ሲያደርግ በዛ ያሉ የነፍጠኛ ቤቶች ፈረሱ:: የወረዳው ፖሊስ ሁኔታውን ለማብረድ ሳይችል ቀረ ወዲያውኑ ቤቶች በእሳት ይጋዩ ጀመር በመጨረሻም ደሀውን ጭሰኛ የገደለው ሰው በሰፊው ሕዝብ እጅ ተያዘ:: ሆኖም ጭቁን ገበሬዎች ዱላ ሊመቱ ሲሉ በየጊዜው የሚጠራው የ29ኛው ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጦር እንደገና ከሀገረማርያም ተጠርቶ መጥቶ ኪኒደ እንዲሰፍር ተደረገ:: ጦሩ እንደደረሰ በዛት ያላቸውን ገበሬዎች በሰንጓ በመውጋትና በሰደፍ በመደብደብ ኃይሉን አሳይቶ ሰፈረ:: ሁኔታው ትንሽ በረድ ካለ በኋላ የሻምበሉ ጦር ከክፍለሀገሩ አስተዳዳሪ በተሰጠው ትእዛዝ መሠረት የፈረሱትንና የተቃጠሉትን የአድሀሪያን ቤት ሕዝቡ እንጨት ከየጋሮው እያመጣ እንዲሠራቸውና እንዲጠግናቸው ማስገደድ ጀመረ:: በተጨማሪም በአውራጃው ውስጥ የሚገኙት የመንግሥት ሠራተኞች የገንዘብ መዋጮ እንዲያደርጉ ከክፍለሀገሩ አስተዳዳሪ /ሻለቃ ተፈራ/ በኩል ሰርኩላር ተላለፈ:: ከአንዱ ወር በፊት በጠሩ 300 የሚሆኑ የደሀ ገበሬዎች ቤት ሲቃጠል ዝም ተብሎ ታልፎ ኪኒደ ላይ ግን ይነፍጠኞች ቤት ሲቃጠል መንግሥቱ ተሰምቶት ነበር:: በሰፍራው የሰነበተውም ጦር ሕዝቡን በማስፈራራት ቤቶቹን ለማሠራት አስጀምሮ ወደሌላ ስፍራ ጥሪ ተደርጎለት ሄዷል::

4ኛ/ በደቡብ ክፍለሀገር የንጉሠነገሥቱ ጥቁር አንበሳ፤ የአድሀሪያን ጦር በተንሰራራበት ጊዜ የሻምበሉ ጦር ያሳየው ችሎታኝነትና ጥሩት:: ከሰኔ 5 ቀን '67 ጀምሮ በሰፊው ሕዝብ ላይ የሸፈቱት ባለእርስቶች የፀንበዲ ቡድን በቀኝ/አ የለ ገ/ጊዮርጊስና በሻምበል ተፈራ ቺርነት መሪነት መሆኑ ይታወቃል:: ይህ ከፍተኛ የአድሀሪያን ጦር በመጀመሪያ ቡሌ ከሚባለው ከደራሳ አውራጃ ተነስቶ በሁለት ቡድን በመከፋፈል ከፊትና ከኋላ በመሆን ብዙ ደሀ ገበሬዎችን በመግደልና ቤታቸውን በማቃጠል ጉዞውን ቀጥሎ ረዲ ከሚባል የደራሳ አውራጃ ውስጥ ከሚገኝ ከተማ ደረሰ:: እዚህ ስፍራ ላይ እረፍት አድርጉ ከዲላ ከተማ አድሀሪያን የሚገኙ ቀለቶችን ስንቅና ትጥቅ በመቀበል ከቆየ በኋላ ጨለባ ከሚባለ ቦታ ደረሱ ይህ ስፍራ የኢንተርናሽናል መንገዱ የሚተላለፍበት ነበር:: እዚህ ቦታ ላይ የትራንስፖርት መኪና አያስቁሙ የዘማቾና የጦር ሠራዊት ልብስ ለብሰው የጥቂት ሰዎች መሣሪያና ገንዘብ ከወሰዱ በኋላ ለመኪናው ሹፌር ''እኔ አየለ ነኝ በዚህ ማለፊን ለሻለቃ ተፈራ ንገረው'' ብለው ጉዞአቸውን ቀጠሉ:: የወንበዴዎቹን እመጽ ለማቆም የደራሳ ገበሬዎች ሸፍቶቹን መግቢያ መውጫ ስለከለከሉዋቸው ኤደርሳ ከሚባል ቀበሌ አደሩ፣ እዚህ ቦታ የደረሱት 7/10/67 ነው:: ከሕዝቡ ጋር የነበረው የፖሊስ ጓድ ሌላ እርዳታ ለመጠየቅ ወደ ዲላ ጉዞ አደረገ ሕዝቡ ግን የመደብ ጠላቶቹን አለቡን ይዞ ከእፍ ሌን ጋር ገጥሞ ሁለት ሸፍቶች ገደለ:: ከሕዝቡ ወገን ግን ጥቂት ሰዎች ቆሰሉ:: ወንበዴዎቹ ቀጣ ከሚባል ቀበሌ በ8/10/67 ደረሱ:: እዚህ ቦታ ሕዝቡ ጥይቱ እልቀበት ስለነበረና ሸፍቶቹንም ለመደምሰስ እመቺ ቦታ ስለነበር ሕዝቡ ከክፍለሀገሩ ም/አስተዳዳሪ ከአቶ አበራ ወልቶት የጥይት እርዳታ ጠይቆ እርዳታው ከሁለት ቀን በኋላ ነው የሚደርሰው ስለተባለ ሕዝቡ ተበሳጭቶ ወንበዴዎቹን ባለው ጥይትና ጦር ማሳደድ ጀመረ:: ወንበዴዎቹ ሱጋሌ አካባቢ ሲደርሱ ሕዝቡ ምግብና ሌላ እርዳታ እንዳያገኙ በማድረግ ቀጣቸው:: ይህ አካባቢ ከዲላ በግምት 100 ኪሎ ሜትር ወደሰሜን ነው:: በዛ አካባቢ ባላምበራስ ቃሉ የሚባል የጉጂ ጎሳ ባላባት ጋር ሸፍቶቹ ከተገናኙ በኋላ በጊዜቱ በኩል በእግዚአብሔር ዱለዴይ አድርገው በነጭ ሳር በኩል ወደ ገሙ ጎፋ ለመግባት ፈልገው ሕዝቡ መንገዱ ዘግቶባቸዋል:: በ10/10/67 አንዱ የሻ

ምበል በሽ ጠር ከአዋሳ መጣ:: በሕዝቡ መሪነት ሽፍቶቹ ወደአሉበት አካባቢ ደረሰ ሆኖም የፖሊሱ
ጓዱ የያዘው ቸኮስ ስለነበር አውቶማቲክ ከያዙት ሽፍቶች ጋር መቋቋም አልቻለም:: እንግዲህ ቱጨማሪ
ጠር ያስፈልጋል ተብሎ ያው ''የታወቀው'' ሻምበል ጠር መጣ:: የ29ኛው ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጠር
በ11/10/67 ማታ እንደመጣ ሽፍቶቹ አሉ ወደሚባሉበት ሰፍራ ሌሊቱን መድረስ ሲኖርበት በማግስቱ
በ12/10/67 ምሳ በልቶ ተዝናንቶ በቀኑ 7 ሰዓት ጉዞውን ጀመረ:: ይህ ጠር በቆየው ጊዜ በደ
ርስ ኖሮ ሌሊት የጠረን መቅረት አውቀው ያመለጡትን ወንበዴዎች ጊዜ ባሳሰጣቸውም ነበር:: ወንበዴ
ዎቹን አውነተኛ ጠላት አድርጉ ያያቸው ሰፊ ሕዝብ ሽፍቶቹን አያበረረ ከዲላ ከተማ 11 ኪሎ ሜትር
እርቀት ላይ ሰፈረ:: የጠር ሠራዊቱ አባሎች የሽፍቶቹን ማምለጥ እንደሰሙ እንደገና በቸልተኝነት
ከሰፍራው ሳይደርሱ ቀርተው ብዙ ሕዝብ ተገድሏል:: አቶ ገረመው የሚባለው ሽፍታ ዲላ ከተማ በፈረስ
እየጋለበ ከገባ በኋላ መሣሪያውን አስቀምጦ ሰላማዊ ሰው ለመምሰል ሲሞክር ሕዝቡ ተከታትሎ ይዞታል።
ሽፍቶቹ ከሰፈሩበት ከዲላ አካባቢ ... ቀ ወደ ዲላ በመግባት ጥይት ለመግዛት መኩራ ሲያደርጉ
ሁለት ሽፍቶች ከ$900 ብር ጋር በቁጥጥር ተይዘዋል:: ይህ ሁሉ ሲደረግ የሻምበሉ ጠር ገለልተኛ
በመሆን ወደ ... ...::

በ13/10/67 ወንበዴዎቹ ከሕዝቡ ጋር ባደረጉት ግጭት አራት ሽፍቶች ተገድለዋል:: ምሽት
ላይ የአዱሀሪያኑ ጠር ዓይን የነበረው ሻምበል ተፈራ ቸርነት ተገደለ:: ይህ ወንበዴ የተገደለው
አንዱ አባቱን ገዱሉ ሲያለፍ ቢየ ደህ ገበሬ ለዱ ጥይት ነው:: በዲላ አካባቢ ሽፍቶቹ ለቀቀው
ለወጡ ሰሞከረ በተመሰባይ ጊዜ በዲላ ከተማ የሚገኙ የአዱሀሪያኑ ደጋፊዎች አሩምታ በመተኮስ የሽፍቶ
ቹን አቅጣጫ ሕዝቡን ለማወናበዱ ሞክረዋል:: ሽፍቶቹም አምልጠው ሀምደም አውራጃ ኡራጋ ወረዳ ገቡ::
ኡራጋ እንደደረሱ የኡራጋ ገበሬዎች ማህበር፣ ከደራሰም የቡሌ ወረዳ የገበሬዎች ጓዱ አንዱ ላይ በመ
ሆን ሽፍቶቹ ላይ ዘመቻ ተደርጓል:: በዚህን ጊዜ የከፍለሀገሩ ዋና አስተዳዳሪ ለ29ኛ ሻለቃ 2ኛ
ሻምበል ጠር እንደገና ጥሪ አደረጉ:: ጠሩ 14/10/67 ኡራጋ ዋና ከተማ እንደደረሰ ከከፍለሀገሩ
አስተዳዳሪ ጋር የሃሳብ ግጭት አደረገ:: በመጨረሻም ወንበዴዎቹ እየተቃረቡ ስለመጡ ሕዝቡ አመቺ
የሆነ ቦታ ከያዘ በኋላ የተኩስ ልውውጥ ተደረገ:: የጠር ሠራዊት አባሎች ሕዝቡን ከፊት በማስቀደም
ብዙ ሕዝብ አስጨርሰዋል::

ሕዝቡ ግን ተሳንትና ሲበዘብዙት የነበሩት ባለአርበኞች ዛሬ ደግሞ
ያንን ኑሮ ሊያቀዩበት እንደሸፈቱ ስለተረዳ ለትግሉ ወደኋላ ሳይል ሽፍቶቹን በራሱ ኪንዱ አንበርክኳ
ቸዋል:: 15/10/67 የወንበዴዎቹን ዋና መሪ ቋ/አየለ ገ/ጊዮርጊስን ገደሉ:: ከዚህ ቀን በኋላ
ብዙዎቹ ሽፍቶች ተማርከዋል:: የአየለ ገ/ጊዮርጊስም አሬሳ ሰለም ውስጥ በግልጽ ለሕዝብ እንዲታይ
ተደርጓል:: አሬሳውን ሕዝቡ በሰልፍ እየሆነ እንዲያይ ተደርጓል:: እዚህ ላይ የሰውየውን አሬሳ የሱ
በላይ የሽፍቶቹን እንቅስቃሴ ሰንጠቅስ በተጨማሪም የዚህ ጥናት ዋና ምክንያት የሆነውን የ29ኛ ሻለቃ
2ኛ ሻምበል ጠር ፋሽስትነት እያሳወቅን መሆናችን እንዲታወቅ::

5ኛ/ <u>ከሰኔ 10 ቀን '67ዓ/ም ጀምሮ</u> በወላሞ ሰዶ ውስጥ በነበረው የአዱሀሪያንን መሣሪያ
አለባ እንቅስቃሴ ጠቅላላ ሁኔታ የታወቀ ነው:: ሆኖም በዚህ አውራጃ ውስጥ ያ ሁሉ ነገር ከተከናወነ
በኋላ በከሰ ነል ዘለቀ መሪነት የ29ኛ ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጠር ጥሪ ተደርጎለት ብዙ የገበሬ ማህበራት
አባሎቸን፣ መሪዎቸንና ቀይ ቃፊሮችን /የገበሬ ዘቦች/ በማሰር ሲያሰቃዩ ቆይታል:: የመሬት ከበርቴ
ዎች መሣሪያ መነጠቅ ያቦሳጨው ጠር ወደ 347 ገበሬዎች አስሮ እንደነበር ይነገራል:: ባአንዳንዱ
ቀበሌም በጭዝመት በተራው ሰፊውን ሕዝብ መሣሪያ አለባ አድርጓል:: በአውራጃው ውስጥ የሚገኙት የገ
በሬ ማህበራት ቀርተው ቢአስተዳደሩ ከፖሊስና ከሌሎች የከበርቴ ዝርያዎች የተወጣጣ የአስተዳደር ኮሚቴ
በራሱ ሥልጣን መርጦ አስቀምጧል:: በተጨማሪም አንዱ የአውራጃው ወወከማ ጸ/ቦት ኃላፊ፣ ስድስት የመ
ሬት ይዞታ ሠራተኞች ከነአውራጃው ኃላፊያቸው፣ የአውራጃውን አስተዳዳሪ፣ አስሯል፣ አባሯል፣ አስገዱ
ሏል::

6ኛ/ <u>ከመስከረም 23 ቀን '68ዓ/ም ጀምሮ</u> በሀገረማርያም ወረዳ በዱጋሚ የተለመደውን የግፍ
ባንዳውን ደሀ ገበሬዎቸና የከተማ ነዋሪዎች ላይ መዘለ:: ይህ ጠር ወደተባለው ስፍራ የሄደበት ዋና
ምክንያት ከሀገረማርያምና ከአማሮ ወረዳዎች መካከል በምትገኘው በቡርጂ ወረዳ ውስጥ የተፈፀመውን
የከብት ዝርፍያ የበቀል እርምጃ ለመውሰዱ ነበር:: ጠሩ ሀገረማርያም በገባ በማግስቱ በከተማ ውስጥ
ፀረ—ፋሽስት የሆነ ወረቀት ተበተነ:: ወዲያውኑ የ29ኛው ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጠር ለሁለት ተከፍሎ
እንደኛው ቡዱን የዚህን ወረቀት በታኝ ክፍል ማሰደዱ ጀመረ:: በከተማው ውስጥ የሚገኙትን ወጣት

የመንግሥት ሠራተኞችና ስምንት መምህራን አሰረ:: በጠቅላላም የወረዳውን የመሬት ይዞታ ሠራተኛ፣ ዘማቾችን ከአንዳንድ የአስተዳደር ሠራተኞች በስተቀር በከተማ ውስጥ ማንበብና መጻፍ የሚችለውን አብዛኛውን ክፍል ይዞ አሰራል:: እስር ቤቱ ለክሊኒክ የተሰራ የሲሚንቶ ወለል ያለው ሲሆን የታሰሩት ሰዎች በሙሉ በሁለት ክፍል ታጭቀው ምሽቱን በሙሉ ሲገረፉ ሲደበደቡ እያመሹ ካለኬሻ ሲሚንቶው ላይ ያድሩ ነበር:: ሲነጋ ደግሞ ጉድጓድ በማስቆፈር እንጨት በማስፈለጥ እየተደበደቡ ይውላሉ:: በተለይ መምህራኑና የመሬት ይዞታው ሠራተኛ ከፍተኛ ስቃይ ደርሶባቸዋል:: ወረቀቱን እናንተ ናችሁ የበተናችሁት እውጡ እየተባሉ አንድ ሳምንት በሙሉ ሲያሰቃዩዋቸው ቆይተዋል:: በከተማ ውስጥ በመዘዋወር የፈለጉት ቤት በመግባት በአስቃቂ ሁኔታ ነፍሰጡሮችን፣ ሽማግሌዎችን በመደብደብ ሲያሰቃዩ ቆይተዋል:: የፈለጉትን ሰው መጦ እንዲገዛላቸው ጠይቀውት እምቢ ካለ እስር ቤት ይከቱት ነበር:: የፈለጉበት ቡና ቤት ገብተው የፈለጉትን ጠግበው ካለሂሳብ ይወጣሉ:: ይህ ብቻ አይደለም፣ ቀኑን ሙሉ ሲጠጡና ሲፈነጥዙ ውለው ማታ ማታ መጫወቻቸው የታሰሩት ሰዎች ነበሩ:: ከአንድ ሳምንት በኋላ የወረቀቱን በታኝ ክፍል ለማግኘት አለመቻላቸውን ሲያውቁ ጥቂት ሰዎች ለቀቁ፣ ቀስ በቀስ ከሰባት መምህራን በስተቀር የቀሩትን ግማሹን በዋስ ግማሹን በማስጠንቀቂያ ለቀቁ:: በዛን ሰሞን በሀገረማርያም በኩል የሚያልፍ ማንኛውም ሰው ፈቃድ ከሌለው ይታሰር ነበር:: የመኪናውም ፍተሻ ጥብቅ ነበር:: ሀገረማርያም በቆዩበት ጊዜ ጠሩ ከፖሊስ በስተቀር በየትኛውም ዘጋ ተቀባይነት አላገኙም::

ሁለተኛው ቡድን በአንዱ መቶ አለቃ እየተመራ ቡርጂ ሄዶ ነበር:: ይሄኛው ቡድን ቡርጂ እንደደረሰ እዛ ካሉት ጥቂት ዘማቾች ጋር የሃሳብ ግጭት አድርጉ ነበር:: ይኸውም ለተዘረፉት ከብቶች ጠበቃዎቹ ጥቂት ሰዎች እንጂ ጠቅላላው የጉጂ ጎሳ አይደለም የሚል ነበር:: ሆኖም ደም ካላዩ የማይወሉት ወታደሮች የቡርጂ ደንበርተኛ የሆኑትን ጉጂዎች በከባድ መሣሪያ በመጠቀም ይደበድቡ ጀመር:: ወደ 2000 ከብት ነጥቀው የሄዱትን ዘራፊዎች እውጡ እያሉ በማስጨነቅ በኢምፔሪያሊስቶች መሣሪያ ደህውን ዘሳን የጉጂ ጎሳ መረሸን ጀመረ:: አልፍ ብርፍ አቢቶታውን ያቀረቡትን የቡርጂ ነዋሪዎች "በጣም ጥቂት ሰዎች ናቸው ከብቶቻችንን ይዘው የጠፉት ስለዚህ በማህበር ተገናኝተን አብረን የምንኖረውን ሰላማዊ የጉጂ ክፍል አይመቷ" እያሉ ሲጮሁ ማንም አልሰማቸውም:: በዚህ ዓይነት ፋሺስታዊ አሰሳ በዛ ያሉ የቀንድ ከብቶች ያውም ያልተዘረፉትን ከዛሉ ክፍል ጠሩ ዘርፍ አምጥተ ይኸው ያዙቸው በማለት ሲደነፉ ቆይተዋል::

7ኛ/ <u>ከጥቅምት 5 ቀን '689/ዓ.ም ጀምሮ፣</u> ቡርጂና ሀገረማርያም ተከፋፍሎ የገፍ ድርጊቱን ሲፈጽም ከቆየ በኋላ ሀገረማርያም ላይ ተገናኝቶ ጥቅምት 7 ቀን ከሀገረማርያም ለቀ ወጣ:: ጉዞውን ማድረግ የፈለገው ወደ አማሮ ወረዳ ነበር:: አማሮ ከዚህ በፊት ከፍተኛ የመደብ ትግል ትንቅንቅ የተደረገባት በደራሰ አውራጃ የምትገኝ ወረዳ ናት:: ጠሩ ወደ አማሮ ለምን መጣ? ይህች ወረዳ ለቡርጂና ለሀገረማርያም ወረዳ በደቡብ ምስራቅ በኩል ተዋስናለች:: በሰሰቱ ወረዳዎች ዳር ላይ ሁለት ትላልቅ ወንዞች ያልፋሉ እነሱም ገላናና ደሉ ተብለው ይጠራሉ:: እንግዲህ በሁለቱ ወንዞች አካባቢ እስከ ገጡ ጉፋ ክ/ሀገር ድረስ ቆላ ቆላውን የጉጂ መኖሪያ ሰፈራ ነው:: በዚህ ምክንያት ከቡርጂ የተነጠቁት ከብቶች በነዚህ አካባቢዎች የሚኖሩት ጉጂዎች ተቀባብለው አሳልፈዋል የሚል ደፍን አንድ አቀጣጫ የያዘ ሃሳብ ይዞ ጠሩ አማሮ ጥቅምት 8 ቀን ገብቷል:: እዚህ ላይ ጠሩ ለዚህ መጣሁ አለ እንጂ ሌላም ምክንያት አለው:: 29ኛው ጦር አማሮ ከመግባቱ በፊት ጨለቅለቅቱ አድሮ ከዚህ ቦፊት በአማሮ ጭቁን ገበሬዎች ትግል ተባረው በከተማ የተቀመጡትን የመሬት ከበርቴዎች ስለአማሮ ያውቃሉ ብሎ በመቋሚነት ይዟቸው ወደ አማሮ ጉዞ አድርጓል:: አማሮ ዋና ከተማ ኬሌ እንደገባ በማግስቱ በታወቀት አድህሪያን ጠቋሚነት መጣሁበት ያለውን "ዓላማ ስተ" ከከይራ ጎሳ ላይ በገበያ ስፍራ ላይ ግድያውን ጀመረ:: ጠሩ ጉጂን ለመውጋት ከመጣ ለምን የከይራን ሰዎች ገደለ? ይህን ሊያደርግ የቻለው ከዚህ በፊት የወረዳው ሕዝብ በሰኔ ወር ውስጥ መሣሪያ አልባ እንቅስቃሴ አድርጉ ከአድህሪያን የተወሰደውን መሣሪያ መንግሥት በወሰደበት ጊዜ የበቀል እርምጃ ለመውሰድ በተባሉት ሰዎች ቤት ብቻ "ዘርፊያ" አድርጉ ስለነበር አሁን ደግሞ ጠሩን በመጠቀም የመጡት ሰዎች ቤታቸው የተዘረፈና በጠቅላላም ሕዝቡ ይታሰረልን ብሉ ለመንግሥት ካስረከበ በኋላ ከእስራት ተለቀው የመጡ ሰዎች ስለሆኑ በቂም በቀል ተነሳስተው የፈለጉትን ቤትና ስፍራ በመጠቀም በመጀመሪያ የከይራን ገበሬዎች አስገድለዋል:: ጠሩ በገባ በማግስቱ በሁለት ቡድን ተከፍሎ አንደኛው ገላና ወንዝ አካባቢ /ጉጂዎች የሚገኙበት/ ስፍራ ሄዷል:: ሁለተኛው እዛው ከይራ ጎሳ መካከል የሚገኘው የገበያ ስፍራ ተጉዞ ከላይ የተጠቀሰውን ሲፈጽም ሁለተኛው ግን የሄደበት ምክንያት ገላና ወንዝ አጠገብ ያሉ ጉጂዎች ከቡርጂ የተዘረፉትን ከብቶች ተቀብለዋል በሚል መመሪያ ነበር:: ከገላና አካባቢ በድንገት ደርሰው ጥቂት ጉጂዎችን የፊጥኝ አስረው ይዘው

መጡ:: በተጨማሪም እነዚህን ከከበት ጥበቃ ላይ የነበሩትን ሰዎች በ9/2/68 ምሽት ሲገርፉና ሲያ
ሰቃዩ፣ አሰድረው በማግስቱ ከከይራው ክፍል የገበሬ ማህበራትን ሊቀመንበሮች፣ ቀይ ቃፊሮችን፣ በዘኑ
ያችን መሣሪያ አስታጥቀው በ10/2/68 በሌ ወደሚባል የጉጂ መኖሪያ ሰፈራ በታወቀት ጠቋሚያቻቸው
አማካኝነት ጉዞ አደረጉ:: በዚህ ጉዞ ላይ በ9/2/68 በግፍ የተያዙት ጉጂያች ታስረው በመኪና ተጭ
ነው ወንዶምና እህቶቻቸው ወደሚደበደቡበት ቦታ አብረው ሄዱ:: ከሰፍራው እንደደረሱ ወታደሮቹ የጉጂ
ያችን መኖሪያ ቤቶች በማቃጠል በከባዱ መሣሪያ በመጠቀም ብዙ ሰውና የቀንድ ከብቶች ገደሉ:: ቀኑ
ሊመሽ ሲል ደብደባውን አቁመው የጉዞ መልስ ሊያደርጉ ሲሉ ጭነዋቸው ያመጧቸውን ጉጂያች የፊጥኝ አስ
ረው ከመኪና አውርደው ረሸኑዋቸዋል::

እንግዲህ የጠሩ ግፍ ገና ነው:: አሁንም ቢሆን በዚህ ወረዳ ውስጥ ከአድሀሪያን ጋር በመሆን
የከይራውን ጎሳ በጉጂው ላይ አብሮ እያዘመተ ሁለቱን ጎሳያች በማጋጨት ላይ ከመሆኑም ሌላ ሌላ ተጨ
ማሪ ጦር በመጠየቅ የጉጂን ጎሳ "ለመጨረስ•• በገሙ ጎፋ በኩል ነጭ ሳር በሚባል አካባቢ በኩንያ ዱን
በር አድርጌ እስከ አማሮ ዱንበር በሰገን በኩል አንዱ ጦር፣ በተጨማሪም በፍሥጠነት ወረዳ በኩል
በደባሰሬ ከተማ አንዱ ጦር፣ በመጨረሻ በሀገረማርያምና በአማሮ ወረዳ ዱንበር ላይ አንዱ ጦር በማስ
ፈር በየአቅጣጫው ሰፊው ሕዝብ በመጠቃት ላይ ነው ያለው:: የጠሩ ይህን ያህል ግትርነት እንዲ
••የጉጂን ሕዝብ ባለፈው መንግሥት አመፀኛ ስለሆነና በተጨማሪም ያበለት ቁረጠ ተግባር ስለሚፈጽም
ይህንን ባህል እንዲተውና ቀጥ ሰጥ ብሎ እንዲገዛ ነው•• የሚል ምክንያት ነው::

እዚህ ላይ አንዱ ሊታለፍ የማይቻል ነገር አለ:: በቅርቡ የጦር ሠራዊቱ በጉጂ ጎሳ ላይ በሚደረ
ገው የግድያ ዘመቻ የፍሥጠነት ወረዳ ገበሬያች እንዲተባበሩ ጥያቄ ቀርቦ ሕዝቡ እኛና /የደራሳ ጎሳ/
የነቀኛ/አየለን ጦር የደመሰሰን ስለሆነን ለንለያይ አንችለም የሚል መልስ ሰጥቷል:: እንዲያውም
በቅርቡ በአንዱ ከተማ ውስጥ በሚውል ገበያ ላይ ምንም ጥራጥሬም ሆነ ሌሎች ነገሮች በገበያ ቀን እን
ዳይቀርብ ብሎ በቀኑ በዋለው ገበያ ምንም ሳይቀርብ ቀርቷል:: ይህ ሊሆን የቻለው የደራሳ ገበሬዎች
በጉጂ ጎሳ ላይ የሚፈፀመውን ግፍ ለመቃወም የወሰዱት እርምጃ ነው:: መንግሥቱም ይህን ተረድቶ ሰሞ
ኑን በደራሳውም ሕዝብ ላይ እርምጃ ለወሰዱ ይፈልጋል::

ከላይ የቀረበው ጥናት ከደረሰን በኋላ ከሌላ አቅጣጫያች የጉጂያችን ፍጅት የሚመለከቱ መረጃያች
አገኘተናል::

በጥቅምት ወር /689/ም/ በአሬሮ አውራጃ /ሲዳሞ/ በምህረት የገቡ ነፍጠኞች 5 የገበሬ ማህ
በራት መሪያችን ገድለዋል:: ከገዳዮቹ ጋር አብሪ የነበረው የአውራጃው አስተዳዳሪ ሻለቃ ታከለ ወልዴ
ነው:: የዚህ ሻለቃ አጎት የነበረው ዓለሙ ዱባለ የተሰኘ የመሬት ከበርቴ በሚያዝያ 679/ም የአቦሳ
ቀበሌ ማህበር አባል የነበረውን ሰው ገደሎ ሲሸሽ በሕዝብ ተገደሉ ነበር:: ••የአጎቴን ደም አበቀ
ላለሁ•• ብሎ ባደባባይ የተናገረው አስተዳዳሪ መስከረም 689/ም ስብሰባ ላይ የነበሩ የገበሬ ማህ
በር አባላትን አስይዞ በመኪና ካስጫነ በኋላ አፍሶ በመውሰዱ ሰስቱን የማህበር መሪያች በራሱ ሽጉጥ
ከገደለ በኋላ የተቀሩትን ለመሬት ከበርቴያች ••ደም ተበቀሉ•• ብሎ በመስጠት ያስገደለ ነው::

በ12/2/68 በፍንጭ ውሃ ም/ወረዳ በፖሊስ አዛዥና በወረዳው አስተዳዳሪ 8 ሽማግሌያች ሲገደሉ
በቀለንሰ የተረሸኑና የጠፉ የማህበራት መሪያችና አባላት ቁጥር 16 ነው:: ሳራጊ ኢሳ በዳሰ በሚባለው
ቀበሌ ተመሳሳይ ፍጅት ከተፈጸመ በኋላ 84 ከብቶች <u>በመንግሥት ተዘርፈዋል</u>::

ለዚህ ፋሺስታዊ አመጽ መነሻ የሆነውን ምክንያት በጥናቱ ውስጥ የተመለከትን ሲሆን የጉጂ ሕዝብ
ከብቶቹን የዘረፉትን 48 ጥፋተኞች ከመካከሉ አውጥቶ ለመንግሥት አስረክቦ ነበር:: የመንግሥቱ ፍላ
ጎት ጥፋተኛን መቀጣት ሳይሆን መላ ጎሳውን ማጥፋት በመሆኑ ከሕዝቡ እጅ 33 ጠመንጃያችን ከወሰደ
በኋላ 179 ሰዎችን ለፍርዱ ሸንጎ በተሰራ ሕንፃ ውስጥ ረሽኗል:: ደም የጠማው ሻለቃ በዚህ አላበ
ቃም የተረሸኑት ሰዎች ቤተሰቦች እጅ እንዲሰጡ ከተደረጉ በኋላ በሻለቃው ትእዛዝ በ8 የቀድሞ የመሬት
ከበርቴያች ትእዛዝ ፈፃሚነት በሙሉ ተፈጅተው በእሳት ተቃጥለዋል:: ከሕዝቡ የተዘረፈትም 7000 የቀ
ንዱ ከብቶችና ፍየሎች ከፊሉ ከላይ ለተጠቀሰው ተገንጣይ ጦር ሲላኩ የተቀሩትን አስተዳዳሪውና አድሀ
ሪያኑ ተከፋፍለዋቸዋል::

ሌላኛው የሕዝብ መፍጃ ዘዴ ••ኑ ከወታደሮች ጋር ዘምታችሁ በአጥፊ ቀበሌ ላይ እርምጃ ውሰዱ••
ብሎ ሕዝቡ የመንግሥቱን ትእዛዝ ተቀብሎ ሲወጣ በጎን አድሀሪያንን ••መንገዱ ላይ ጠብቃችሁ ፍጇቸው••
ብሎ ማስጨረስ ነው:: ይህ ከተፈጸመ በኋላ የገበሬያቹን ቤቶችና የእህል ጎተራያች እንዲያቃጥሉ

መንግሥቱ በሰጠው ፈቃድ መሠረት አቃጥለዋል::

የዚህ ፀረ—ሕዝብ አረመኔ ሻለቃ ተባባሪዎች አነማን ናቸው? እንደ ባላምባራስ ቡቁ ደጌ እንደጌታ
ቸው ወልዱና ጌታቸው በቀለ ያሉ የቀድሞ የመሬት ከበርቴዎች፣ የአድሀሪያን ጠር መሪ ሆኖ የተገደለው
ሻለቃ ተፈራ ቸርነት ልጁ ገርማ ተፈራ ናቸው:: ይበልጥ የሚያስገርመው ሸፍተው በምህረት ያስገቡት
አጥናፉ አበበ፣ መኩንን ፈለቀና መሰል ጠላቶች የአውራጃ አስተዳዳሪው የአመጽ ቡድን አባላት መሆና
ቸው ነው!

መካከለኛው መንግሥት ይህን ሲያውቅምንጊ ጥቅምት 16፣ ኀዳር 8፣ ኀዳር 12 እና ኀዳር 18
ቀን ለተለያዩ የመንግሥቱ ሚኒስቴሮች የተጻፈ ደብዳቤዎች ይመስከሩ!

በሥልጣን ላይ የሚገኘው የ''ምርጦች'' ፋሺስታዊ መንግሥት ''ለሰፊው ሕዝብ የቆምኩ፣ ጭቁን
አፈር ገፊዎችን ከፊውዳሊዝም ለማላቀቅ፣ኢትዮጵያ ወይንም ሞት ወዘተ.'' እያለ የሚቀላምዳቸውን ውሸ
ከ ታዎቹን ደር ዳባ ለበስ ብለን በገቢር የሚፈጸመውን ስንመለከት የምናገኘው ይህን መሰል ውርደት
ነው:: አንቢንስ አብዮቱን በቀጥተኛው መንገዱ ሊመራ፣ እስካሁን እንደሚወራለት ''ለቀጣዩውን አሳሳቾ
ተብሉ እንቢን የሚወቀስበትን ደረጃ ተሳልፏል:: ጊዜያዊ ወታደራዊ መንግሥት የአብዮቱን ቀለበሳ ለመ
ደመሬ ፍንጭ እየተገኘ ነው:: በዚሁ ከቆጠለ ባጭር ጊዜ ውስጥ ከነአስፋው ወሰን ከነመንገሻና ከሌሎቹ
ተፋቶች ጋር መዋሃዱ የማይቀር ነው:: ቢቀጥልም አንገረምም:: በፋሺስቶችና በአድሀሪያን መካከል የም
ናየው ቅራኔ በሥልጣን ላይ ብቻ የተመሠረተ መሆኑን ገልጸናል፣ በገቢር ግን በመሰሰሉ ማን ሊደነቅ!

ተግሳቸን ፀረ—ፊውዳል ፀረ—ኢምፔሪያሊስትና ፀረ—ፋሺስት ነው:: ፋሺዝም፣ በዘበዛን ማጥፋት ሳይ
ሆን የጥንት በዘበዛን ባዲስ በዘባዦች መተካት ስለሆነ ጨቋኞች ሲጠፉ አብሮ መጥፋት የሚኖርበት ሥር
ዓት ነው:: እነ ሻለቃ ታከለ ከመሰል ፋሺስት ወንድሞቻቸው ጋር ከሰፊው ሕዝብ ጋር የሚተሳሰቡበት
ጊዜ እየተቃረበ ነው::

ፋሺስቶች፣ ኢምፔሪያሊስቶችና ፊውዳሊስቶች ይውደሙ!

ለጊዜው በፋሺስቶች የታፈነው ሰፊው ሕዝብ ያቸንፋል!!